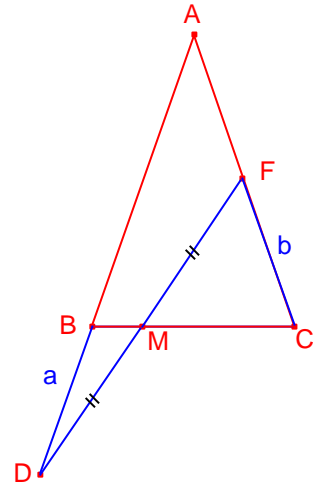

Problemes de Geometria per a l'ESO 417

4161.- En la figura, el triangle $\triangle ABC$ és isòsceles.
 M és un punt del costat $\overline{BC}$ que talla les rectes AB, AC en els punts D, F , respectivament, tal que $\overline{MD} = \overline{MF}$
Calculeu la proporció:
 $\frac{a}{b}$

Solució:

Siga $\overline{MD} = \overline{MF} = x$

Siga $\alpha = \angle ACB, \beta = \angle FMC$

Aplicant el teorema dels sinus als triangles $\triangle BDM, \triangle MCF$:

$$\frac{x}{\sin \alpha} = \frac{a}{\sin \beta}$$

$$\frac{x}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta}$$

$$\frac{x}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta}$$

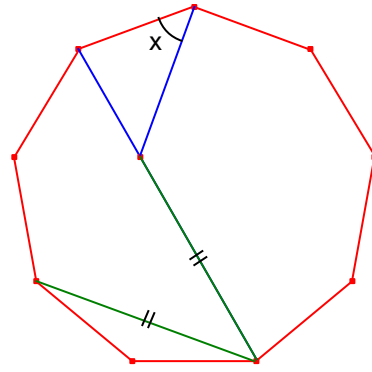
$$\frac{x}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta}$$

Dividint ambdues expressions:

$$\frac{a}{b} = 1$$

4162.- La figura està formada per un polígon regular de 9 costats.

Calculeu la mesura de l'angle x .

Solució:

Siga el polígon regular $ABCDEFGHI$ de costat $\overline{AB} = c$

- $\angle FGB = 80^\circ$
- $\angle GIB = 100^\circ, \angle PIB = 70^\circ$
- $\angle GIP = 30^\circ$
- $\angle IGB = 40^\circ, \angle IPG = 110^\circ$
- $\angle IAB = 140^\circ$

Teorema dels sinus al triangle $\triangle ABI$:

$$\frac{\overline{BI}}{\sin 40^\circ} = \frac{c}{\sin 20^\circ}$$

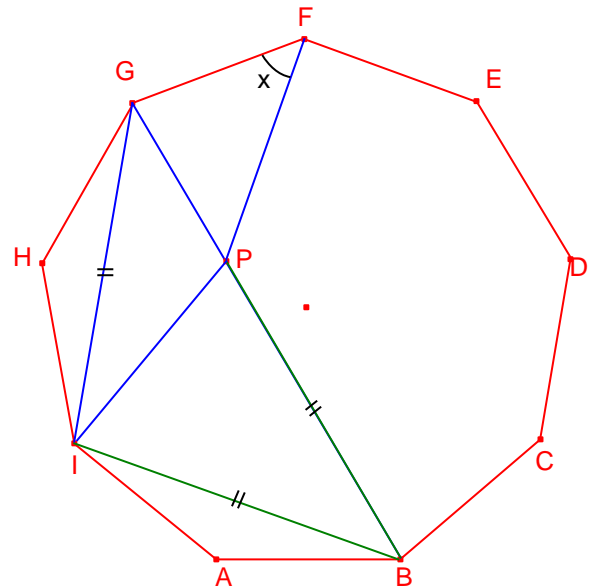
Teorema dels sinus al triangle $\triangle GFP$:

$$\frac{\overline{BI}}{\sin 110^\circ} = \frac{\overline{PG}}{\sin 30^\circ}$$

$$\frac{c}{\overline{PG}} = \frac{\sin 70^\circ \cdot \sin 20^\circ}{\sin 40^\circ \cdot \sin 30^\circ} = \frac{\frac{1}{2} \cos 50^\circ}{\sin 40^\circ \cdot \frac{1}{2}} = 1$$

El triangle $\triangle GPF$ és isòsceles.

$$x = \frac{1}{2}(180^\circ - 80^\circ) = 50^\circ$$

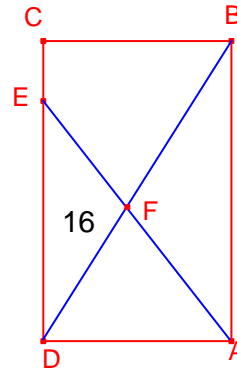

4163.- La figura està formada pel rectangle $ABCD$.

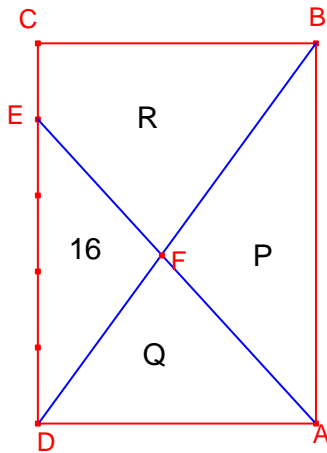
Siga E del costat $\overline{CD}$ tal que $\overline{CE} = \frac{1}{5}\overline{CD}$

Si l'àrea del triangle $\triangle DEF$ és 16 calculeu les àrees:

$S_{ABF}, S_{ABF}, S_{ECBF}$

Solució:

$$CE=a, DE=4a, AB=5a$$

$$P=[ABF], Q=[DFA], R=[ECBF]$$

$$P/16 = (5/4)^2$$

$$P=25$$

$$Q/P = DF/BF = 4/5$$

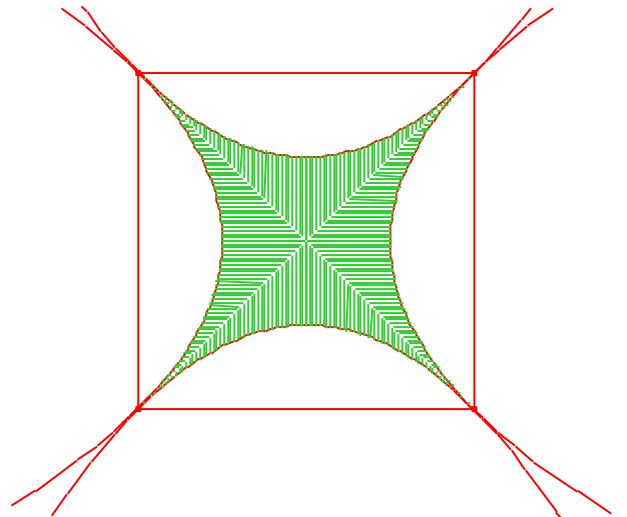
$$Q=20$$

$$R = P+Q-16$$

$$R=29$$

4164.- La figura està formada per un quadrat i quatre paràboles iguals tangents que passen cadascuna per dos vèrtexs consecutius del quadrat.

Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrat.

Solució 1:

Siga el quadrat $ABCD$,

$A(-1, -1), B(1, -1), C(1, 1), D(-1, 1)$

La paràbola superior té focus $F(0, 1)$ i directriu $y = 0$

La seua equació és:

$$y = \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}$$

L'àrea ombrejada és:

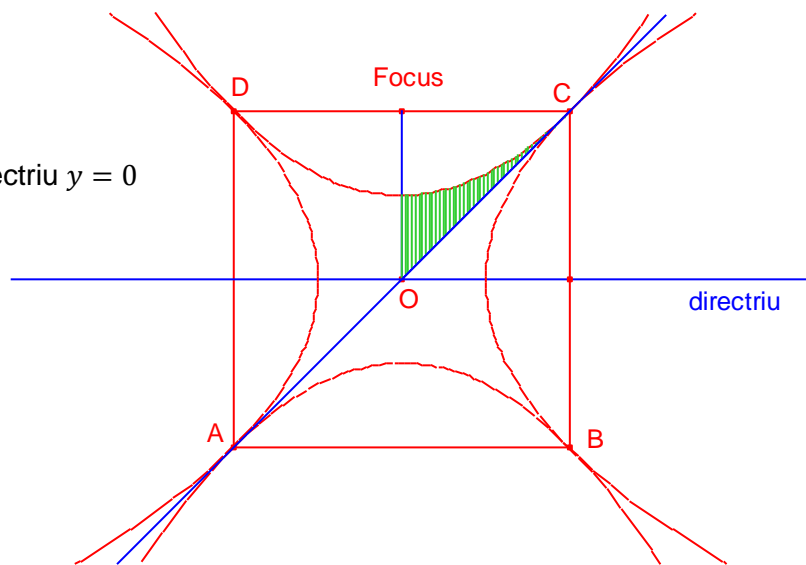
$$\begin{aligned} S_{\text{ombrejada}} &= 8 \cdot \int_0^1 \left(\frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2} \right) - x \, dx = \\ &= 8 \cdot \left(\frac{1}{6}x^3 - \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}x \right) \Big|_0^1 = \frac{4}{3} \end{aligned}$$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

$$S_{ABCD} = 4$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{1}{3}$$

Solució 2:

Siga el quadrat $ABCD$,

$A(-1, -1), B(1, -1), C(1, 1), D(-1, 1)$

El vèrtex de la paràbola és $V(0, \frac{1}{2})$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

$$S_{ABCD} = 4$$

El segment de paràbola ombrejat

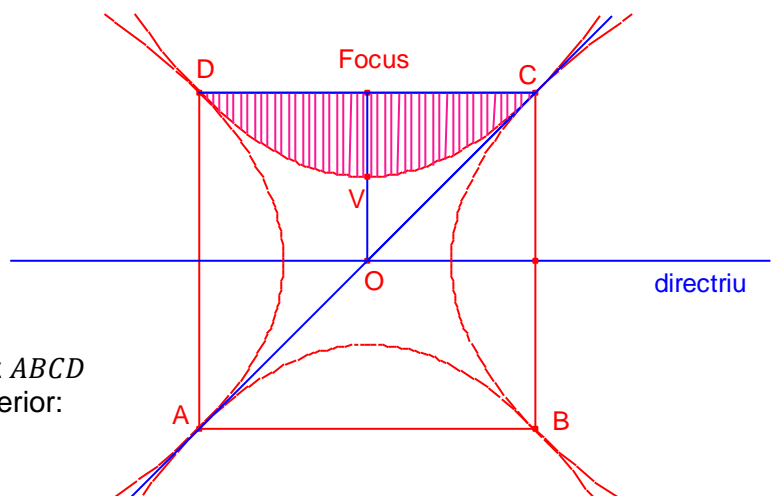
(Propietat d'Arquimedes) és:

$$S = \frac{4}{3} S_{CDE} = \frac{4}{3} \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot 2 \cdot \frac{1}{2} \right) = \frac{2}{3}$$

L'àrea ombrejada és l'àrea del quadrat $ABCD$ menys quatre vegades el segment anterior:

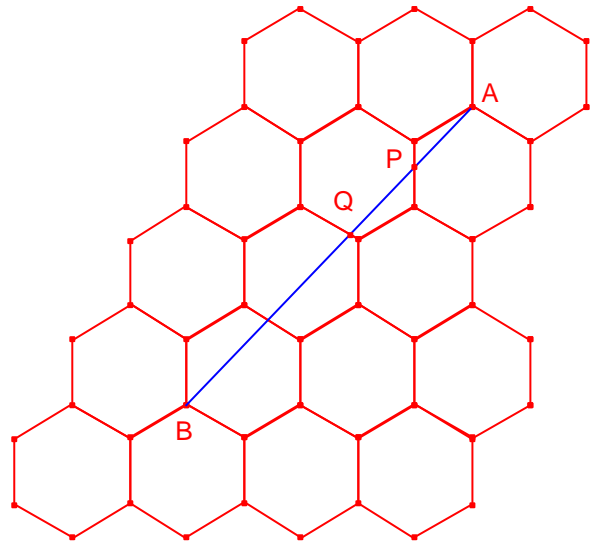
$$S_{\text{ombrejada}} = 8 - 4 \cdot \frac{2}{3} = \frac{4}{3}$$

La proporció d'àrees és: $\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{1}{3}$

4165.- La figura està formada per hexàgons regulars.

Si $\overline{AP} = 210$, calculeu les mesures dels segments $\overline{AP}, \overline{PQ}$

Solució:

Siguem els hexàgons de costat $\overline{KL} = a$

$$\overline{BC} = \frac{5\sqrt{3}}{2}a, \overline{AB} = \frac{9}{2}a$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle BCA$:

$$\overline{AB} = a\sqrt{39} = 210$$

$$a = \frac{70\sqrt{39}}{13}$$

$$\overline{PD} = \frac{\sqrt{3}}{2}a$$

Els triangles rectangles $\triangle BCA, \triangle PDA$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{AP}}{210} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}a}{\frac{5\sqrt{3}}{2}a}$$

$$\overline{AP} = 42, \overline{BP} = 210 - 42 = 168$$

Siga $\angle ABC = \alpha$

$$\sin \alpha = \frac{3\sqrt{39}}{26}, \cos \alpha = \frac{5\sqrt{13}}{26}$$

$$\angle EBC = 60^\circ$$

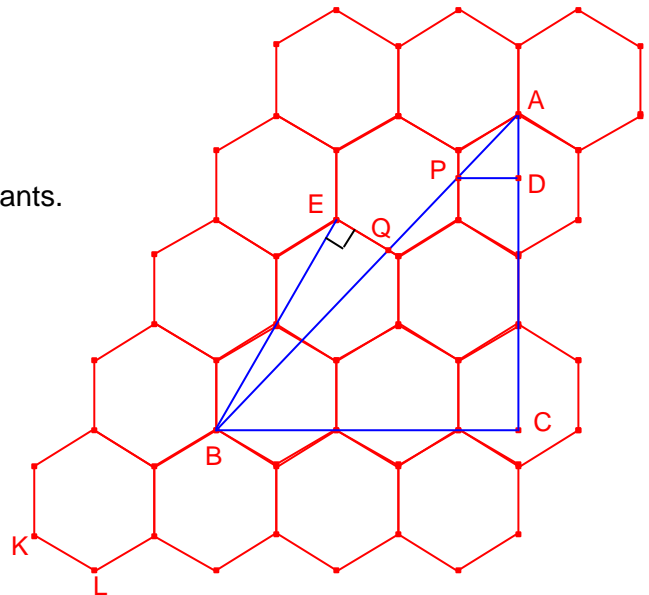
$$\angle EBQ = 60^\circ - \alpha$$

$$\overline{BE} = 2a\sqrt{3}$$

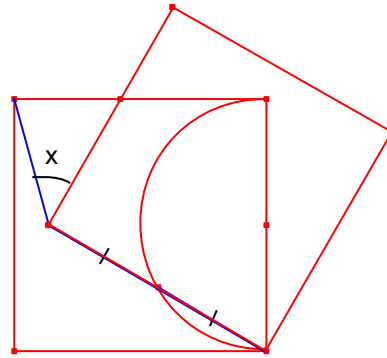
Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle $\triangle BEQ$:

$$\overline{BQ} = \frac{2a\sqrt{3}}{\cos(60^\circ - \alpha)} = \frac{2a\sqrt{3}}{\frac{1}{2} \frac{5\sqrt{13}}{26} + \frac{\sqrt{3}}{2} \frac{3\sqrt{39}}{26}} = \frac{4\sqrt{39}}{7}a = \frac{4\sqrt{39}}{7} \cdot \frac{70\sqrt{39}}{13} = 120$$

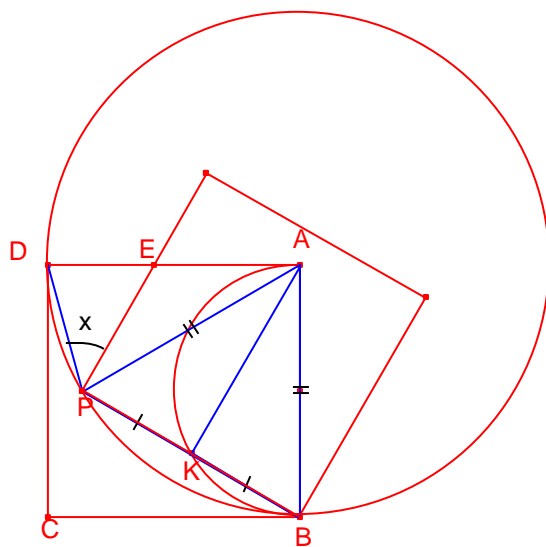
$$\overline{PQ} = 168 - 120 = 48$$

4166.- La figura està formada per dos quadrats i un semicercle.
 Calculeu la mesura de l'angle x

Solució:

Els triangles PKA, BKA

$$AP=AD=AB$$

$$\text{angleDPB}=135^\circ$$

$$x=\text{angleDPE}=135^\circ-90^\circ=45^\circ$$

4167.- La figura està formada per un quadrat i quatre paràboles tangents que passen cadascuna per dos vèrtexs consecutius del quadrat. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrat.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 2$ de centre O . Considerem la paràbola superior.

El vèrtex de la paràbola és el centre O del quadrat.

Siga F el focus i la directriu de la paràbola (paral·lela al costat $\overline{AB}$)

Siga $\overline{OF} = a$

$\overline{OH} = a$

$\overline{FC} = \overline{FP}$

$$1 + a = \sqrt{1 + (1 - a)^2}$$

Resolent l'equació:

$$a = \frac{1}{4}$$

La recta tangent a la paràbola superior i la paràbola de la dreta que passa pel punt C és la recta MC

L'àrea del segment parabòlic (aplicant la propietat d'Arquimedes) és:

$$S_{superior} = \frac{4}{3} \cdot S_{CDO} = \frac{4}{3} \cdot \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 1 = \frac{4}{3}$$

Considerem la paràbola de la dreta.

Siga W el vèrtex de la paràbola, F_1 el focus i la directriu.

$\overline{QT} = 1, \overline{TF_1} = 2$

Siga $\overline{WF} = b$

$\overline{WF_1} = \overline{WT} = 1, \overline{OL} = 1, \overline{OT} = b, \overline{LF_1} = 1 - b$

$\overline{CQ} = \overline{F_1C}$

$$1 + b = \sqrt{1 + (1 - b)^2}$$

Resolent l'equació:

$$b = \frac{1}{4}$$

L'àrea del segment parabòlic (aplicant la propietat d'Arquimedes) és:

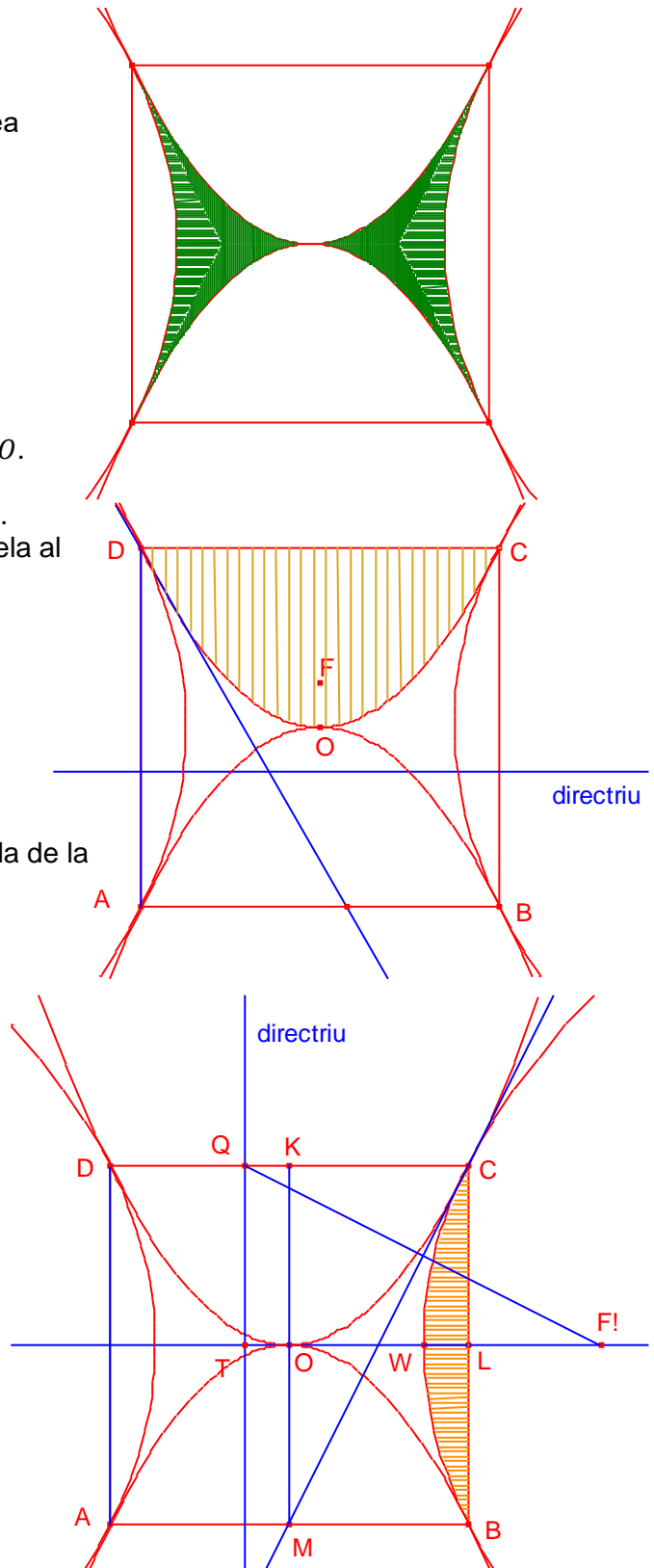
$$S_{dreta} = \frac{4}{3} \cdot S_{BCW} = \frac{4}{3} \cdot \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot \frac{1}{4} = \frac{1}{3}$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{ombrejada} = S_{ABCD} - (2 \cdot S_{superior} + 2 \cdot S_{dreta}) = 4 - \left(2 \cdot \frac{4}{3} + 2 \cdot \frac{1}{3}\right) = \frac{2}{3}$$

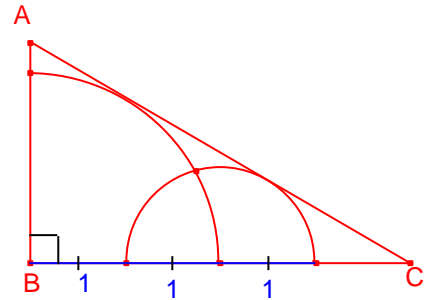
La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{2}{3}}{4} = \frac{1}{6}$$

4168.- La figura està formada per un triangle rectangle i un quadrant i un semicercle en el seu interior.

Calculeu l'àrea del triangle $\triangle ABC$

Solució:

Siga $\overline{CF} = a$

Els triangles rectangles $\triangle BQC, \triangle EPC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{2}{3+a} = \frac{1}{1+a}$$

Resolent l'equació:

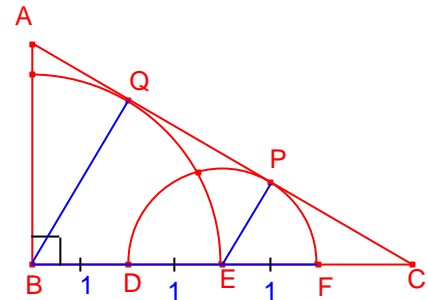
$$a = 1$$

$$\overline{BC} = 4$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

$\triangle EPC$:

$$\overline{CP} = \sqrt{3}$$

Els triangles rectangles $\triangle ABC, \triangle EPC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{AB}}{1} = \frac{4}{\sqrt{3}}$$

$$\overline{AB} = \frac{4\sqrt{3}}{3}$$

L'àrea del triangle rectangle $\triangle ABC$ és:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot \frac{4\sqrt{3}}{3} = \frac{8\sqrt{3}}{3}$$

4169.- La figura està formada per tres circumferències. S'ha traçat la tangent comuna a les circumferències interiors.

Calculeu la proporció:

$$\frac{a}{b}$$

Solució:

Siguen $\overline{AD} = \overline{DE} = \overline{EB} = 2r$,

$\overline{AB} = 6r$

$\overline{OD} = r$

Siga J la intersecció de les rectes PQ, AB .

Siga $\overline{JA} = x$

Els triangles rectangles $\triangle JNC, \triangle JME$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{2r}{r} = \frac{x + 4r}{x + r}$$

Resolent l'equació:

$$x = 2r$$

$$\overline{JN} = 2\sqrt{2}r$$

Els triangles rectangles $\triangle JNC, \triangle JDL$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{DL}}{r} = \frac{4r}{2\sqrt{2}r}$$

$$\overline{DL} = r\sqrt{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle KDO$

$$(b + r\sqrt{2})^2 = 8r^2$$

$$b = r\sqrt{2}$$

$$\overline{DH} = 2r\sqrt{2}$$

Siga F el punt mig del segment $\overline{PQ}$

Els triangles rectangles $\triangle JNC, \triangle JFO$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{FO}}{r} = \frac{5r}{3r}, \overline{FO} = \frac{5}{3}r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle KDO$

$$\overline{PQ} = 2 \cdot \overline{FP} = 2 \sqrt{9r^2 - \frac{25}{9}r^2} = \frac{4}{3}\sqrt{14}r$$

Aplicant la potència del punt L respecte de la circumferència exterior:

$$a(\overline{PQ} - a) = b \cdot 3b$$

$$a\left(\frac{4}{3}\sqrt{14}r - a\right) = 6r^2$$

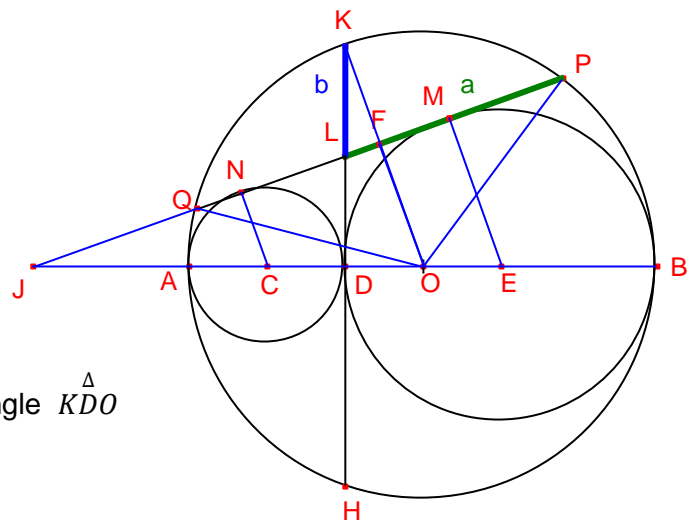
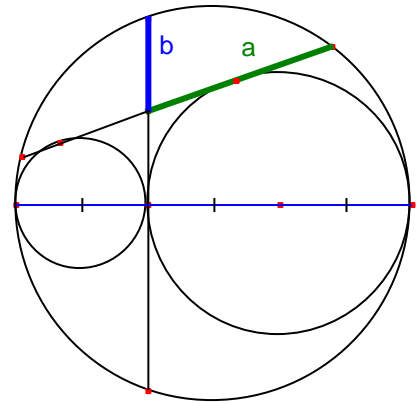
$$a^2 - \frac{4}{3}\sqrt{14}ra + 6r^2 = 0$$

Resolent l'equació:

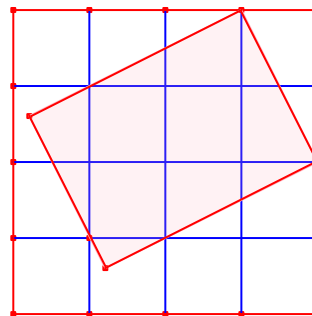
$$a = \frac{2\sqrt{14} + \sqrt{2}}{3}$$

La proporció dels segments és:

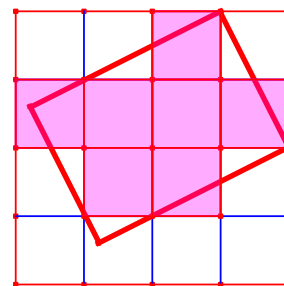
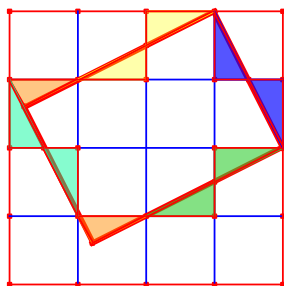
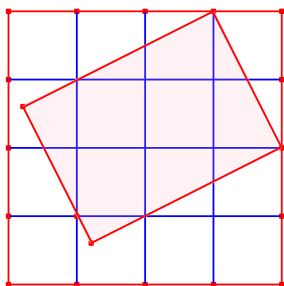
$$\frac{a}{b} = \frac{2\sqrt{7} + 1}{3}$$

4170.- Calculeu la proporció entre l'àrea del rectangle ombrejat i l'àrea del quadrat exterior.

Solució:

7/16